



АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ КИЇВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

06 листопада 2017 року

№ 23-рк

м. Київ

Про припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, та усунення причин і умов, що йому сприяють

Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), на виконання доручення Голови Антимонопольного комітету України від 28.04.2017 № 13-01 136 здійснювало дослідження стану конкуренції на ринках послуг у сфері поводження з побутовими відходами та діяльності суб'єктів господарювання, які діють на ринках надання послуг у сфері поводження з побутовими відходами на предмет дотримання ними законодавства про захист економічної конкуренції.

За результатами проведеного Відділенням аналізу встановлено, що деякі суб'єкти господарювання надають послуги з вивезення побутових відходів без участі у конкурсі на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів органами місцевого самоврядування.

У зв'язку з цим, Відділенням проводиться поглиблене дослідження на предмет дотримання органами місцевого самоврядування законодавства про захист економічної конкуренції в частині визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів (далі – дослідження).

25.09.2017 Відділенням на адресу виконавчого комітету Березанської міської ради Київської області направлено вимогу про надання інформації від 25.09.2017 № 02-03/3200/3.

Листом від 10.10.2017 № 9-20-2299 (вх. Відділення від 17.10.2017 № 01-06-2895) виконавчим комітетом Березанської міської ради Київської області (далі – виконавчий комітет) надано відповідь на вимогу.

За результатами аналізу інформації, отриманої в результаті проведеного дослідження, а також отриманої від виконавчого комітету, встановлено наступне.

Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи (частина третя статті 140 Конституції України).

Відповідно до частини першої статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та

іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

Отже, Березанська міська рада Київської області є органом місцевого самоврядування, юридичною особою, Виконавчим органом Березанської міської ради Київської області є виконавчий комітет.

Місцезнаходження юридичної особи - виконавчого комітету Березанської міської ради Київської області: 07541, Київська область, місто Березань, вулиця Героїв Небесної Сотні, будинок 1; код ЄДРПОУ - 22202046.

Повноваження та порядок діяльності виконавчого комітету Березанської міської ради визначені Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі - Закон).

Відповідно до частини третьої статті 24 Закону, органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.

Організація поводження з відходами, вивезення побутових відходів врегульовано Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про відходи», «Про житлово-комунальні послуги», Правилами надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070, Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173.

Згідно із пунктом 55 частини першої статті 26 Закону до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

Повноваження органів місцевого самоврядування в галузі житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку визначено статтею 30 Закону.

Відповідно до підпункту 6 пункту «а» статті 30 Закону, до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать вирішення питань збирання, транспортування, утилізації та знешкодження побутових відходів.

Статтею 1 Закону України «Про відходи» визначено, що побутові відходи - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення.

Згідно з пунктом «е» частини першої статті 16 Закону України «Про відходи» підприємства, установи та організації усіх форм власності у сфері поводження з відходами мають право, зокрема, на участь у конкурсах на набуття права виконання послуг у сфері поводження з побутовими відходами на певній території.

Відповідно до частини третьої, десятої статті 35-1 Закону України «Про відходи» збирання та вивезення побутових відходів у межах певної території здійснюються юридичною особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, спеціально обладнаними для цього транспортними засобами. Орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах визначає виконавця послуг з перевезення побутових відходів з певної території населеного пункту.

Відповідно до пункту 4 Правил надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070, виконавець послуг з вивезення побутових відходів визначається на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Процедура підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту визначена Порядком

проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 (надалі - Порядок).

Згідно з пунктом 4 Порядку, підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради у порядку, встановленому законом.

Таким чином, виконавчі комітети сільської, селищної, міської ради є організаторами конкурсу та на конкурентних засадах повинні визначати виконавця послуги з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту.

Крім того, відповідно до пункту 30 Порядку, у разі коли в конкурсі взяв участь тільки один учасник і його пропозицію не було відхилено, строк, на який він визначається виконавцем послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту, повинен становити 12 місяців, після чого організовується і проводиться новий конкурс. З переможцем конкурсу протягом десяти календарних днів після прийняття конкурентною комісією рішення укладається договір на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту відповідно до типового договору (пункт 31 Порядку).

З інформації, наданої виконавчим комітетом Березанської міської ради Київської області (далі – виконавчий комітет) листом від 10.10.2017 № 9-20-2299 вбачається, що протягом 2015 – 2016 років та першого півріччя 2017 року конкурси з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів у місті Березані не проводилися.

Виконавця послуг з вивезення та захоронення твердих побутових відходів для мешканців приватних будинків та юридичних осіб усіх форм власності у м. Березані було визначено комунальне підприємство «Березанський комбінат комунальних підприємств» на підставі рішення виконавчого комітету Березанської міської ради від 30.07.2013 № 80 «Про визначення виконавця послуг з вивезення та захоронення ТПВ у м. Березань».

При цьому не проведення конкурсу виконавчий комітет обґрунтовує тим, що «в місті єдине підприємство, яке може надавати послуги з вивезення ТПВ. Ніякі інші фізичні особи, підприємці, юридичні особи до Березанської міської ради не зверталися із проханням щодо бажання надавати послуги з вивезення ТПВ».

Відділення не приймає до уваги такі доводи виконавчого комітету з огляду на наступне.

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України, Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до частини другої статті 25 Господарського кодексу України, органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції.

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон¹), економічна конкуренція - це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі мають можливість вибирати між кількома продавцями.

Суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію (частини друга статті 4 Закон¹).

Отже, реалізація виконавчим комітетом покладених на нього повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Слід зазначити, що конкурс по своїй суті - це конкурентний спосіб надання права на вивезення побутових відходів. Очевидно, що основною метою проведення таких конкурсів є розвиток конкуренції та вибір на конкурентних засадах виконавців відповідних послуг, які спроможні забезпечувати належну якість обслуговування споживачів.

Відповідно до частини першої статті 15 Закону¹, антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно - господарського управління та контролю є прийняття будь - яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь - які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно - господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, зокрема, визнаються надання окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання пільг чи інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції (абзац сьомий частини другої статті 15 Закону¹).

Визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів шляхом прийняття відповідного рішення виконавчого комітету Березанської міської ради Київської області від 30.07.2013 № 80 без проведення передбаченого вищенаведеними нормами чинного законодавства конкурсу фактично надало переваги одному суб'єкту господарювання -- КП «Березанський ККП» по відношенню до інших без об'єктивних на те підстав, півелювало конкурентні механізми та породило антиконкурентні наслідки, у результаті чого суб'єкт господарювання отримав право на визначення його виконавцем послуг з вивезення побутових відходів в умовах відсутності конкурентного середовища.

Такі дії виконавчого комітету Березанської міської ради Київської області замінили власні досягнення суб'єкта господарювання, як джерело здобуття ним переваг у конкуренції за допомогою зовнішніх чинників, а саме надання переваг. За таких умов дія конкурентних механізмів може спотворюватись, а суб'єкти господарювання втрачають мотивацію до змагання на ринку, та, як наслідок до зменшення витрат, підвищення якості послуг, які ними надаються, встановлення цін в умовах зазнання значної конкуренції тощо.

Щодо доведів виконавчого комітету про те, що КП «Березанський ККП» є єдиним підприємством у місті, яке може надавати послуги з вивезення твердих побутових відходів, Відділення звертає увагу, що якби вказане підприємство було єдиним суб'єктом господарювання, допущеним до участі у конкурсі та переможцем конкурсу – виконавчий комітет мав би укласти договір на надання відповідних послуг строком на один рік, а наступного року знову оголосити конкурс. За цей час на ринок надання послуг з вивезення твердих побутових відходів могли вийти інші суб'єкти господарювання та запропонувати послуги вищої якості, якби виконавчий комітет відповідно до вимог законодавства сприяв розвитку конкуренції на вказаному ринку.

Отже, дії виконавчого комітету Березанської міської ради Київської області, які полягають у визначенні виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів у територіальних межах міста Березань без проведення конкурсу, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 частини другої статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування шляхом надання окремому суб'єкту господарювання переваг, які ставлять його у привілейоване становище відносно конкурентів, що може призвести до недопущення конкуренції на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів у межах м. Березань.

Враховуючи наведене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин і умов, що сприяли виникненню цього порушення, на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» адміністративна колегія Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

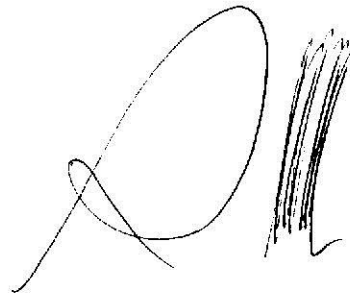
1. Виконавчому комітету Березанської міської ради Київської області (код ЄДРПОУ – 22202046) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, а також усунути причини виникнення порушення, умов, що йому сприяли, шляхом вжиття заходів по проведенню конкурсу на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на території міста Березань відповідно до Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету у місячний строк з дня одержання рекомендацій.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

За умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи створення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова адміністративної колегії –
Голова відділення



О. Хмельницький